

Pasaka kaip vienas iš efektyvių
kalbėjimo ir kalbos ugdymo būdų
ikimokykliniame amžiuje

Logopedė Rima Nemanienė

Vilniaus m. l/d "Atžalėlės"

2016 - 10 - 04

Kodėl pasakos reikalingos

ne tik vaikams?

- ▶ Pasaka – tai pats suprantamiausias būdas vaikui sužinoti, kas yra gyvenimas ir kaip reikia gyventi.
- ▶ Pasakose matomas santykis su žmonėmis, gyvenimiškos situacijos (draugystė, meilė, apgaulė, džiaugsmas, liūdesys ir t.t.).
- ▶ Pasakose visi įvaizdžiai labai vienareikšmiai – geras, blogas, piktas, godus, dosnus, protingas, kvailas.
- ▶ Pasakose gėris visada nugalė blogį. Ir vaikui tai reikalinga, kad jis nejaustų baimės. Kai tiki, kad gėris nugalės, galima drąsiai judėti pirmyn.

Pasakas vaikams skaito ir tėvai, ir seneliai.

Kodėl tai daryti naudinga ne tik šeimoje?

- Pasakose daug pakartojimų. Jie patinka vaikams. Visų pirma, tai padeda įsiminti pasaką.
- Vaikas, kuris tiki pasakomis, tiki gėriu, ir tai padeda šypsotis pasauliui ir nebijoti.
- Pasakose dominuoja geri darbai, geros savybės – darbštumas, išmintis, dosnumas... Vaikas nesunkiai susigauja, kokiam reikia būti, kad viskas sektųsi.

Pasakose saugoma amžių išmintis

Vaikas, kuris tiki pasakomis, tiki gėriu, ir tai padeda šypsotis pasauliui ir nebijoti.

Pasakos – svarbios pagalbininkės kiekvieno ugdytojo, mokytojo darbe. Taip pat ir logopedo.

Sakytinės vaiko kalbos ypatybės

- ▶ Kalba – ypatinga vaiko savybė.
  - ▶ Kalba – stebuklinga vaiko savybė. Mes matome, kaip ji gimsta, kaip kasdien keičiasi, keisdama ir vaiko savivoką, ir pasaulėjautą, ir pasaulėvaizdį.
  - ▶ Kalba – slėpinga vaiko savybė.
  - ▶ Sakytinė kalba – klausymas ir kalbėjimas. Ji turi savo raidos kelią, kuris prasideda labai anksti.
-

Kalba- svarbiausias psichinės ir socialinės raidos pasiekimas, įgyjamas bendraujant

- ▶ Vaikai nori išmokti kalbą, patys kalbėti, ja išreikšti save, išsakyti savo norus, reikalavimus, pasidalinti savo patyrimais su kitais.
- ▶ Vaikai kalbos mokosi nesąmoningai. Didysis jų mokytojas- prigimtinis vaikų smalsumas.
- ▶ Vaiko kalbą tiesiogiai veikia socialinė ir kultūrinė patirtis- kuo ji turtingesnė, tuo palankesnės sąlygos jo kalbos raidai.
- ▶ Viena iš efektyvių kalbėjimo ir kalbos ugdymo būdų ir yra pasakos.

*Sakytinės kalbos ugdymas ir ugdymasis yra
vientisas procesas, apimantis visą vaiko
veiklą.*

- *Pagrindinis kalbos ugdymo metodas- kasdienis bendravimas įvairiausios veiklos metu.*
- *Kalbos raida, jos ugdymas priklauso nuo kiekvieno žmogaus esančio šalia vaiko.*
- *Ypatingą reikšmę kalbos ugdymo procese turi glaudus tėvų, pedagogų ir specialistų bendradarbiavimas.*
- *Laiku pastebėjus kalbos raidos sutrikimus, ištyrus ir nustatčius priežastis, suteikus logopedinę pagalbą, galima padėti gerus kalbos raidos pamatus.*

Dirbti kūrybingai- logopedo darbo specifika

- ❖ *Laiku pastebėjus kalbos raidos sutrikimus, ištyrus ir nustatčius priežastis, suteikus logopedinę pagalbą, galima padėti vaiko kalbos teisingam vystymuisi.*
- ❖ *Jis parengia tinkamą kalbinę medžiagą, numato netradicinius ikimokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus vaikams prieinamus tos medžiagos pateikimo būdus.*
- ❖ *Kūrybiškai pasinaudoja įvairios veiklos teikiamaomis galimybėmis ugdant vaikų kalbą.*

Veiksniai, skatinantys vaikų kalbos raidą, jos sunkumų įveikimą:

- ▶ Emociškai saugi, abipusiu logopedo, pedagogo ir ugdytinio pasitikėjimu grindžiama aplinka, kuri žadina vaiko norą pažinti, tyrinėti, padeda atsislkeisti vaiko gebėjimams ir kūrybiškumui.
- ▶ Tinkamai parinkta ugdymo metodika, o ugdytojo meistriškumas, kūrybiškumas remiasi giliomis žiniomis apie ugdymo turinį, ugdymo proceso organizavimą, vaikų psichologiją, kai orientuojamasi į svarbiausius vaiko poreikius.

Veiksniai, skatinantys vaikų kalbos raidą, jos sunkumų įveikimą:

- ▶ Žaidybinis ugdymo metodas, kuris skatina vaikus tirti, “bandyti” kalbą .
- ▶ Patrauklios, įdomios kalbos ugdymo priemonės, žaidimai, kurie žadina jų aktyvumą, kelia malonius išgyvenimus.
- ▶ Integruota veikla , kuri labiausiai atitinka **vaiko visuminį pasaulio suvokimą.**

Įvairios veiklos panaudojimo galimybės vaikų kalbai ugdyti

- ▶ *Paties logopedo ir pedagogo raiškus pasakų skaitymas.*
- ▶ *Vaidybinės veiklos taikymas.*
- ▶ *Lėlių terapijos elementų taikymas.*
- ▶ *Muzikinės veiklos panaudojimas pasakų kūrime.*

Pasakų skaitymo nauda ir privalumai

- ▶ Puiki pedagogų ir vaikų bendravimo priemonė. Vaikai, kuriems skaitomos pasakos, suvokia, kad tuo metu auklėtoja ir logopedė skiria dėmesį tik jiems.
- ▶ Judesių lydimos pasakėlės, dainelės ir eilėraštukai vaikams yra labai smagus užsiėmimas.
- ▶ Įkvėpimo šaltinis. Kūrybiškumo ugdymas.
- ▶ Pasakų žodynas – kalbos ugdymo mokykla. Pasakų skaitymas turi pranašumą prieš kalbėjimą. Rašytinis tekstas skiriasi nuo kasdien mūsų vartojamos kalbos. Skaitydami eilėraščius ar senovines pasakas, susiduriame su žodžiais, kurių apskritai nevartojame. Tai plečia vaikų žodyną bei suvokimą apie kalbos turtingumą.
- ▶ Pasakos skatina dialogą ir vaidybinę veiklą.

Čč Dd
Gg Hh
Kk Ll
Rr Ss
Ūū Vv
ECĚLĚ

SEKU SEKU
PASAKAÇ

SE U E A Y S K
U

$1+4$
 $2+5$

A yellow sun sticker is in the top right corner. A green semi-circle sticker is on the right edge. A corkboard strip is on the left side.

Vaidybinės raiškos taikymas vaikų kalbos ugdyme

- ▶ *Vaidyba – tai meninė saviraiška. Ji apjungia judesius, garsus, kalbos raiškumą taip stiprindama vaikų jausmus.*
- ▶ *Tai meninio ir estetinio ugdymo sritis: ugdo kvėpavimą, diktiją, susikaupimą.*
- ▶ *Vaidybai tenka išskirtinė vieta, nes ji apima visas vaikų veiklas, yra natūraliausias ikimokyklinio, priešmokyklinio amžiaus vaikų saviraiškos būdas.*
- ▶ *Svarbiausias vaidybos uždavinys – įtraukti vaiką į kūrybą; išlaikyti jo kūno laisvumą, mąstymą, emocionalumą, kalbėjimo išraiškingumą, tarties tikslumą.*

-
-
- ▶ *Vaidyba labiau nei kitos vaikų saviraiškos formos susijusios su žaidimu, lavina ir turtina kalbą, skatina bendravimą.*
  - ▶ *Vaikų vaidyba puoselėja visuminę estetinę komunikaciją, skatina ne tik vaiko psichofizinę raišką, bet ir supančią medžiaginę, daiktinę, spalvinę, garsinę aplinką suvokti kaip būdą ir įrankį veikti kito žmogaus sąmonę ir pasąmonę, perteikti tam tikrus požiūrius, nuostatas.*

Vaidybinės veiklos taikymas vaikų kalbos ugdyme:

- ▶ *Vaizduotės teatras-tai trumpos scenelės. Vaikai skatinami išivaizduoti tai , apie ką jie pasakoja.*
- ▶ *Suvaidinkime daiktus- Vaikai susigalvoja kokį daiktą vaizduos ir bando savo kūnu, judesiu, mimika perteikti daikto ypatybes.*
- ▶ *Garsažodžių ir frazių intonavimas. Pvz.: įvairia intonacija pasakyti frazę “Bitė skrenda ir dūzgia” kartu atliekant ir fizinius veiksmus. Kartu tariame frazę ir išreiškiame susidomėjimą, džiaugsmą, pasipiktinimą.*

Vaidybinės veiklos elementai vaikų kalbos ugdyme:

- ▶ *Žaisliukų pasisveikinimas, prisistatymas. Jie prisistato, pasako ką labiausiai mėgsta, ko bijo.*
- ▶ *Pokalbiai telefonu- vaikai pasirenka kokį nors veikėją (gyvūną, pasakų herojų) ir kalbasi tarpusavyje kurdami istoriją, siužetą. Pritaiko balso intonaciją.*
- ▶ *Linksmosios skaičiuotės.*
- ▶ *Pasaka ratu- vaikai seka juokų pasaką pasakydami po tam tikrą frazės atkarpą.*

Vaidybinės veiklos ir pasakų elementų taikymas vaikų kalbos ugdyme:

- ▶ *Teatriniai žaidimai- vaikai kartu su logopedu ir pedagogu pritaiko pasakų personažams įvairius eilėraštukus, patys sukuria tekstą, Logopedas su vaikais kuria inscenizaciją, įterpia muzikinius intarpus.*
- ▶ *Stalo teatras - logopedas kartu su vaikais sukuria figūrėles stalo teatrui. Padaroma scena ir vaikai vaidindami kuria pasakėlę.*
- ▶ *Pirštų lėlytės- galima žaisti įvairius pirštukų žaidimus.*

Supažindinkime su grupe ir jos taisyklėmis...

“Tegu bitēs Tau atneša medaus...” –

linki Jums Elenutē

Ačiū už dėmesį...

